Trøndelag fylkeskommune

Fylkes hus
Postboks 2560
7735 Steinkjer

Flatanger 05.11.2024

VURDERING AV BEHOV FOR KONSEKVENSUTREDNING VED NYETABLERING AV LOKALITETEN HELSØYA I HITRA KOMMUNE

1 Innledning

Amar Seafood søker om etablering av lokaliteten Helsøya 2 som ligger i Hitra kommune i Trøndelag. I den forbindelse krever Trøndelag fylkeskommune at Amar Seafood skal vurdere om etableringen omfattes av § 6, § 7 eller § 8 i KU forskriften, jf. § 4, annet ledd.

Forskrift om konsekvensutredninger (KU) § 4, annet ledd – sier: «Forslagsstilleren skal vurdere om planen eller tiltaket omfattes av § 6, § 7 eller § 8.» (Lovdata 2019). Forslagsstilleren er i dette tilfellet Amar Seafood, som fremmer forslag om tiltak og hvor tiltaket er i dette tilfellet er etablering av et nytt akvakulturanlegg for oppforing av Kveite.

§ 6 i KU omhandler «Planer og tiltak som alltid skal konsekvens utredes og ha planprogram eller melding». De første delene omhandler kommuneplaner, regionale planer, reguleringsplaner og lignende, mens siste del sier «c) Tiltak i vedlegg I som behandles etter andre lover enn plan- og bygningsloven». Det overnevnte tiltaket er ikke listet opp i Vedlegg I og omfattes dermed ikke av denne paragrafen

§ 7 i KU omhandler «Følgende tiltak og planer etter andre lover skal alltid konsekvensutredes, men ikke ha melding: a) tiltak i vedlegg II som behandles etter energi-, vannressurs- eller vassdragsreguleringsloven b) planer og programmer etter andre lover som fastsetter rammer for tiltak i vedlegg I og II og som vedtas av et departement.» Akvakultur er listet opp i Vedlegg II, men reguleres av fylkesmannen og akvakulturloven og skal ikke automatisk i seg selv konsekvens vurderes.

§ 8 i KU omhandler «Følgende planer og tiltak skal konsekvensutredes hvis de kan få vesentlige virkninger etter § 10, men ikke ha planprogram eller melding: a) reguleringsplaner for tiltak i vedlegg II. Unntatt fra dette er reguleringsplaner der det konkrete tiltaket er konsekvensutredet i en tidligere plan og der reguleringsplanen er i samsvar med denne tidligere planen b) tiltak i vedlegg II som behandles etter en annen lov enn plan- og bygningsloven.» Akvakultur er oppgitt i vedlegg II (punkt f) og er ikke regulert etter plan og bygningsloven. Tiltaket skal dermed vurderes om det må gjennomføres en KU etter § 10.

§ 10 i KU omhandler «Kriterier for vurderingen av om en plan eller et tiltak kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn».

Egenskaper ved planen eller tiltaket omfatter:

a) størrelse, planområde og utforming

b) bruken av naturressurser, særlig arealer, jord, mineralressurser, vann og biologiske ressurser

c) avfallsproduksjon og utslipp

d) risiko for alvorlige ulykker og/eller katastrofer.

Lokalisering og påvirkning på omgivelsene omfatter en vurdering av om planen eller tiltaket kan medføre eller komme i konflikt med:

a) verneområder etter naturmangfoldloven kapittel V eller markaloven § 11, utvalgte naturtyper (naturmangfoldloven kapittel VI), prioriterte arter, vernede vassdrag, nasjonale laksefjorder og laksevassdrag, objekter, områder og kulturmiljø fredet etter kulturminneloven

b) truede arter eller naturtyper, verdifulle landskap, verdifulle kulturminner og kulturmiljøer, nasjonalt eller regionalt viktige mineralressurser, områder med stor betydning for samisk utmarksnæring eller reindrift og områder som er særlig viktige for friluftsliv

c) statlige planretningslinjer, statlige planbestemmelser eller regionale planbestemmelser gitt i medhold av plan- og bygningsloven av 27. juni 2008 nr. 71 eller rikspolitiske bestemmelser eller rikspolitiske retningslinjer gitt i medhold av plan- og bygningsloven av 14. juni 1985 nr. 77.

d) større omdisponering av områder avsatt til landbruks-, natur- og friluftsformål, samt reindrift eller områder som er regulert til landbruk og som er av stor betydning for landbruksvirksomhet

e) økt belastning i områder der fastsatte miljøkvalitetsstandarder er overskredet

f) konsekvenser for befolkningens helse, for eksempel som følge av vann- eller luftforurensning

g) vesentlig forurensning eller klimagassutslipp

h) risiko for alvorlige ulykker som en følge av naturfarer som ras, skred eller flom.

I vurderingen av om planen eller tiltaket kan få vesentlige virkninger og følgelig skal konsekvensutredes, skal det ses hen til virkningenes intensitet og kompleksitet, sannsynlighet for at virkningene inntreffer og når de inntreffer, varighet, hyppighet og mulighet for å reversere eller begrense dem, om virkningene strekker seg over landegrensene, samt samlede virkninger av forslaget til plan eller tiltak og andre eksisterende, godkjente eller planlagte planer eller tiltak.

2 Beskrivelse av tiltaket

a) Størrelse, planområde og utforming

Den planlagte lokaliteten Helsøya 2 ligger mellom Helsøya og Edøya i Hitra kommune, Trøndelag. Dybdene under det planlagte anlegget varierer mellom 45 og 75 meter. Hovedstrømretningene i spredningsdypet (25 meter) er rettet mot nordvest og sørøst i tilnærmet like store mengder. Det søkes om MTB på 3900 tonn. Det omsøkte anlegget består av plastringer, samt en fôrflåte. Anlegget inkl. flåte legger beslag på 45.000 m2 i overflateareal og 227.000 m2 unnarial inkl. fortøyninger. Nærmeste lakselokalitet er Korsholman (Mowi) 8,7 km fra omsøkt lokalitet. Planstatus for omsøkt lokalitet er FFANF

Bilde viser omsøkt plassering av lokaliteten Helsøya 2

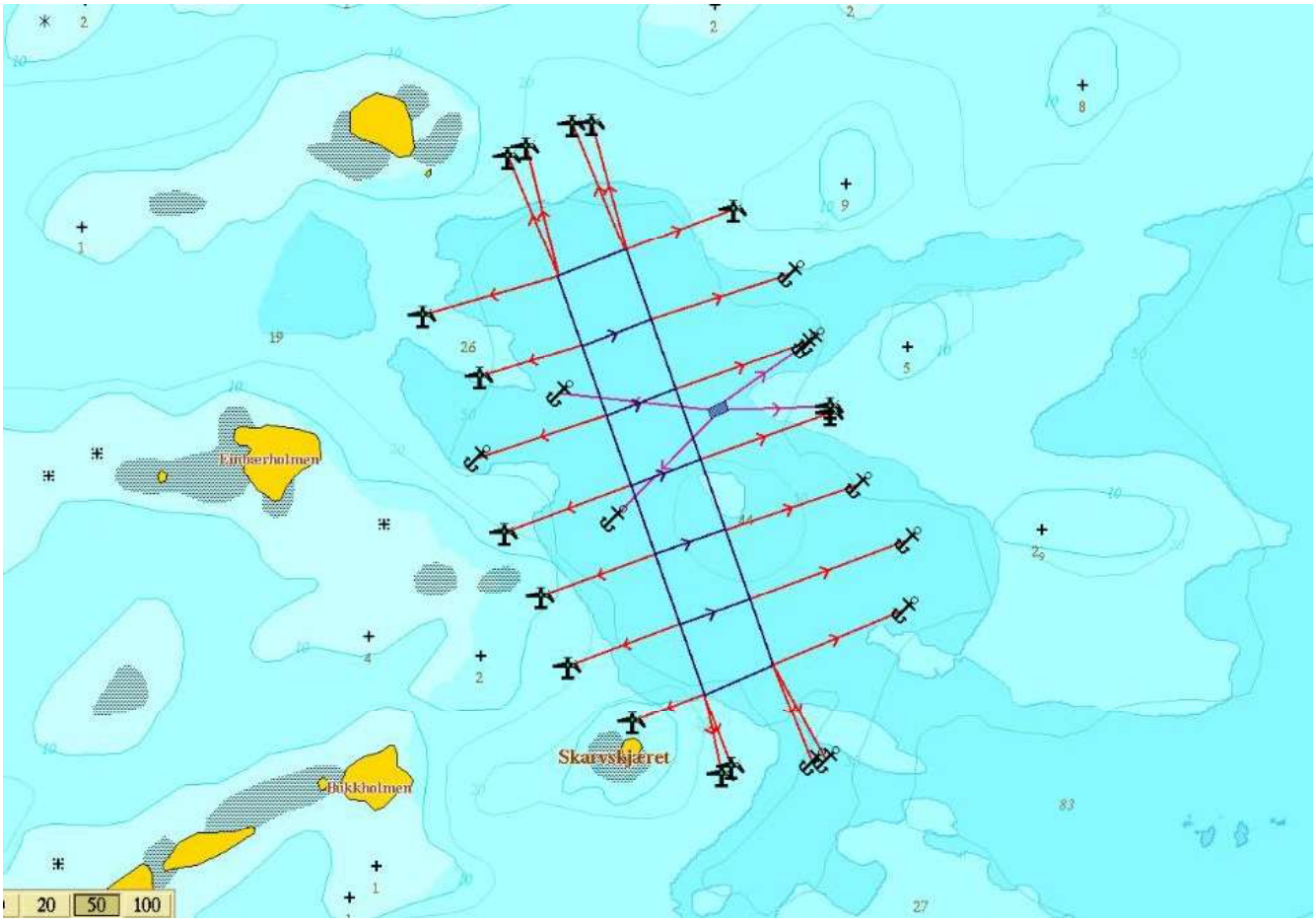

Bilde viser anleggsplassering i Hitra kommune

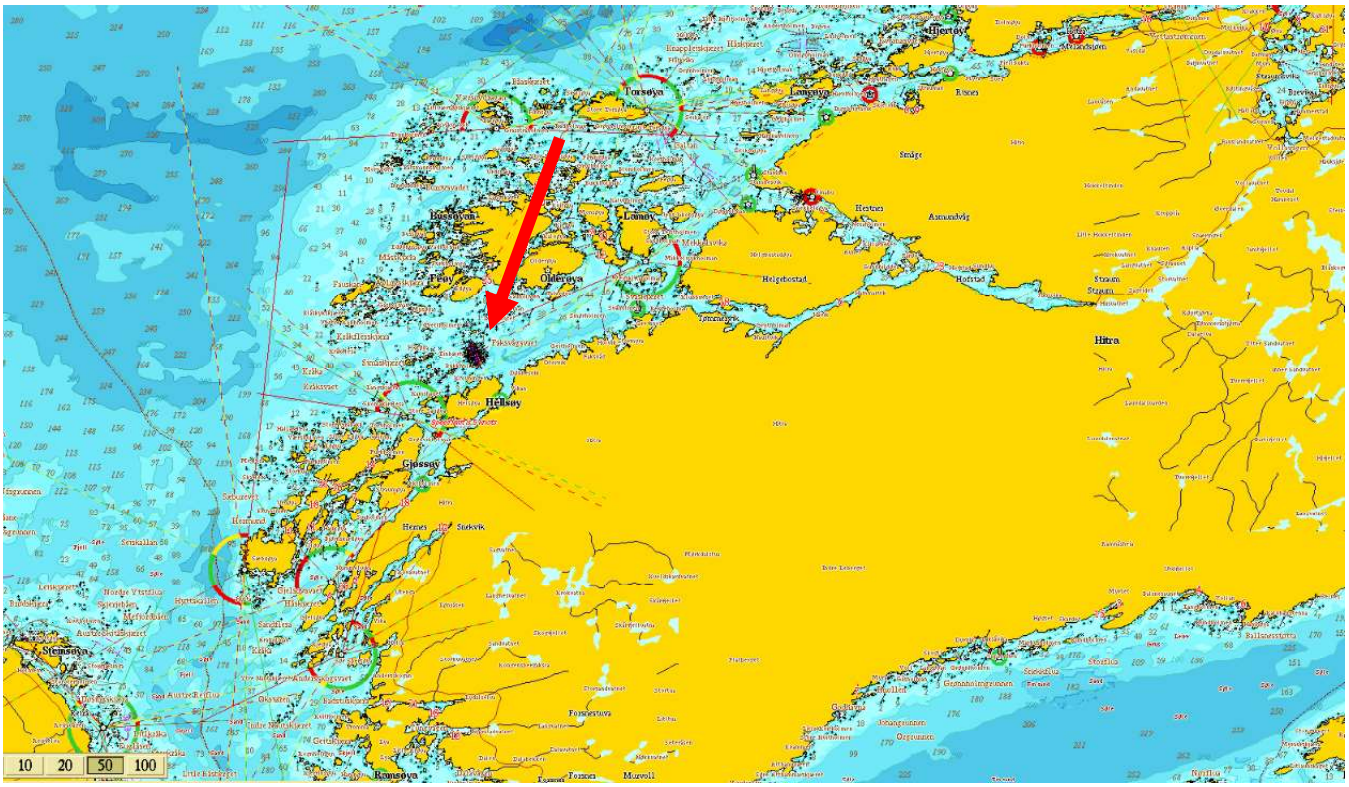

Lokaliteten ligger ca. 1,5 km nord for tettstedet Kvenværet. Området rundt lokaliteten består av holmer og skjær med relativt lav og ingen vegetasjon.

Bunnsedimentet ved lokaliteten varierer mellom sand, skjellsand, silt og grus. Skjelland er dominerende.

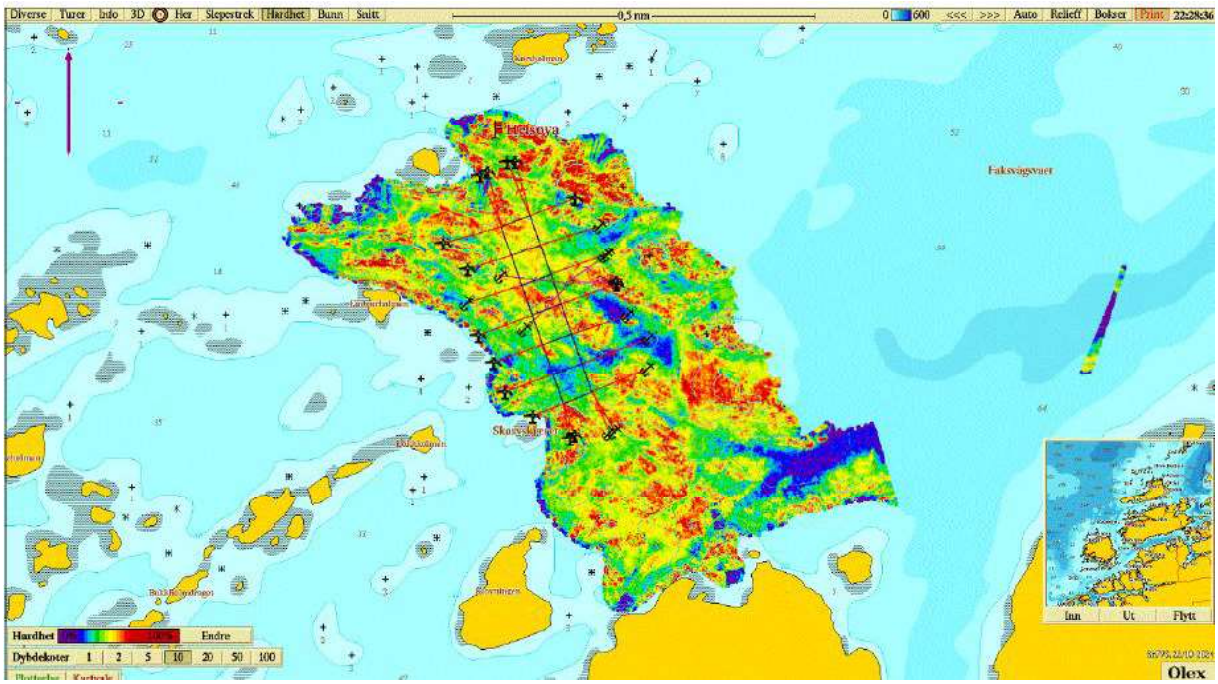

Oversiktskart med bunnhardhet uttrykt med fargeskala og fortøyninger ved Helsøya II. Hardbunnskala går fra lilla farge (bløtbunn) til rød farge (hardbunn). Målestokk vises øverst i figuren. Kartkilde: Olex.

Det er gjennomført MOM-B og MOM-C på lokaliteten.

Alle prøvene fra MOM-B har vist tilstand 1, beste tilstand (se tabell under)

AQUA KOMPETANSE AS												Prøveskjema B.1
Rapportnummer: 3196-5-24B						Feltdato: 7.5.2024						
Lokalitet: Helsøya				Lokalitetsnummer: Ny lokalitet				Kunde: Amar Seafood AS				
Gr.	Parameter	Poeng	Prøvenummer									Indeks
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Bunntype: B (bløt) eller H (hard)			B	B	H	B	H	B	B	B	B	B	
I	Dyr	Ja = 0, Nei = 1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	
II	pH	Målt verdi	7,96	7,89	-	7,85	-	7,94	7,82	7,86	7,92	7,84	
	Eh (mV)	Målt verdi	29	29	-	-10	-	-3	-33	-11	-39	-102	
		"+ ref. verdi	250	250		211		218	188	210	182	119	
	pH/Eh	Poeng	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
	Tilstand prøve		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
	Tilstand gruppe II		1										
III	Gassbobler	Ja = 4											
		Nei = 0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Farge	Lys/grå = 0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		Brun/sort = 2											
	Lukt	Ingen = 0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		Noe= 2											
		Sterk = 4											
	Konsistens	Fast = 0			0		0						
		Myk = 2	2	2		2		2	2	2	2	2	
		Løs = 4											
	Grabbvolum	v < ¼ = 0	0	0	0		0						
		¼ - ¾ = 1				1		1	1	1	1	1	
		v > ¾ = 2											
	Tykkelse på slamlag	0 - 2 cm = 0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		2 - 8 cm = 1											
		> 8 cm = 2											
	SUM		2	2	0	3	0	3	3	3	3	3	
	Korrigert sum (x 0,22)		0,44	0,44	0,00	0,66	0,00	0,66	0,66	0,66	0,66	0,66	0,48
	Tilstand prøve		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
	Tilstand gruppe III		1										
	Middelverdi gruppe II & III		0,22	0,22	0,00	0,33	0,00	0,33	0,33	0,33	0,33	0,33	0,24
	Tilstand prøve		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
	Lokalitetstilstand		1										

pH/Eh Korrigert sum Indeks Middelverdi	Tilstand
< 1,1	1
1,1 - < 2,1	2
2,1 - < 3,1	3
≥ 3,1	4

Buffertemperatur: 11,0°C	pH sjø: 8,24
Sjøtemperatur: 8,1°C	E_{obs} sjø: 107
Sedimenttemperatur: 7,1°C	Ref. elektrode: 221

Sammendrag fra siste MOM-C undersøkelse i 2024:

Denne rapporten omhandler en C-undersøkelse utført ved den planlagte plasseringen av anlegget Helsøya II. Den er utført før oppstart av produksjon ved lokaliteten.

Undersøkelsen viste svært gode faunaforhold i hele området, med arter fra flere økologiske grupper ved alle stasjoner. Overgangssonen fikk samlet svært god økologisk tilstand, mens ytterkant av overgangssonen fikk god tilstand. Støtteparametere som hydrografiske målinger og sensoriske observasjoner, indikerte også gode forhold i området. Kjemiske støtteparametere viste forhøyede verdier av TOM og nTOC ved de fleste stasjoner. Det ble registrert høy andel grovt sediment ved lokaliteten. Både kobber- og sinknivåene ved alle stasjoner tilsvarte beste tilsand. Miljøgiftanalysene ved C1, C2, C4 og Cref viste svært god og god tilstand for tungmetallene, og god tilstand for HCB, PBDE og DDT, mens PCB-7 fikk moderat tilstand. Anleggsstasjonen C1 ble klassifisert til miljøtilstand I – svært god. Referansestasjonen vurderes å være representativ for undersøkelsesområdet.

Da denne undersøkelsen er en forundersøkelse skal ny C-undersøkelse tas etter førsteduksjonssyklus

Tabellen viser et sammendrag av MOM-C undersøkelse i 2024 foretatt av Aqua Kompetanse AS

		Anleggssone	Ytterst	Overgangssone			Referanse
		Stasjon C1	Stasjon C2	Stasjon C3	Stasjon C4	Stasjon C5	Stasjon C-ref
Avstand til anlegg (m)		40	611	163	345	184	1000
Dyp (m)		66	95	62	80	53	63
GPS koordinater		63°32.804' N 08°22.750' Ø	63°32.658' N 08°23.433' Ø	63°32.840' N 08°22.876' Ø	63°32.686' N 08°23.119' Ø	63°32.912' N 08°22.278' Ø	63°33.142' N 08°23.711' Ø
Bunnfauna (Veileder 02:2018)	Ant. individer	361	295	233	395	316	415
	Ant. arter	58	35	51	62	48	51
	H'	4,650	3,899	4,726	4,807	4,375	4,454
	nEQR verdi tilstand	0,815	0,755 II	0,844 I	0,848 I	0,801 I	0,825 I
	Gj.snitt nEQR overgangs sone			0,831 I			
Oksygen i bunnvann (ml O_2/l)			7,09 I				
Organisk stoff nTOC (mg/g)		48,7 V	51,5 V	52,0 V	38,2 IV	26,4 II	50,1 V
Cu (mg/kg TS)		16 I	16 I	17 I	12,5 I	1,5 I	15 I
Zn (mg/kg TS)		42 I	38 I	50 I	37 I	6,5 I	32 I
Tilstand for C1		1					
Tidspunkt for neste undersøkelse:		Første produksjonssyklus					

.

Tabellen viser resultatene fra den siste strømmålingen utført av Aqua Kompetanse AS i perioden 31.01.2023 til 07.03.2023

Rapportens tittel: **Vannstrømmåling ved Helsøya, Hitra kommune, januar - mars 2023**				
Måleperiode: 31.01.–07.03.2023	Rapportdato: 30.05.2023 Rapportnummer: 2041-3-23S		Antall sider uten vedlegg: 32 Antall sider totalt: 34	
Oppdragsgiver: Amar Innotech AS	Kontaktperson: Knut Staven		Prosjektleder: Erlend A. Mundal	
Lokalitet: Helsøya	Kommune: Hitra		Fylke: Trøndelag	
Instrumenttype: 1 Aquadopp Profiler 1 Aquadopp Current Meter	Dybde målested: ca. 71 meter		Koordinater for instrumentrigg: 63°32.814 N, 8°22.674 Ø	
Resultatoversikt	**5 meter**	**15 meter**	**25 meter**	**66 meter**
Gjennomsnitt (cm/s):	8.6	5.7	5.1	5.4
Maksimalhastighet (cm/s):	32.3	23.2	21.6	27.6
Minimumshastighet (cm/s):	0.1	0.0	0.0	0.0
Varians (cm^2/s^2):	26.0	11.8	8.4	13.8
Strømstyrke 0-1 cm/s (%):	1.4	2.8	3.3	4.6
10-års strøm, beregnet:	53.3	38.3	-	-
50-års strøm, beregnet:	59.7	42.9	-	-
Hovedstrømretning:	øst-sørøst	øst-sørøst	nordvest og sørøst	nordvest og sørøst
Emneord: havstrøm, vannstrøm, overflatestrøm, vannutskiftning, bunnstrøm, Aquadopp Profiler, Aquadopp Current Meter, doppler			ID 2268-1.1 Rapporten er tilgjengelig ved forespørsel	
Rapportansvarlig: Erlend A. Mundal Erlend A. Mundal			**Kvalitetssikrer:** Benedicte O. Nergaard Benedicte Otterdal Nergaard	

Strømmålinger på lokaliteten viser at det er stabil strøm. Felles for målingene er at de har en lav prosentandel med strøm under 1-2 cm/sek

b) Bruk av naturresurser

Tiltaket vil ikke benytte seg av naturressurser, foruten at det er plassert i sjø med det eksisterende tillatte arealer.

c) Avfallsproduksjon og utslipp

Avfall og utslipp fra anlegget vil i hovedsak bestå av organisk materiale i form av forspill og fekalier. I tillegg kan det forekommende mindre utslipp fra vaskeprosesser hvor tang og andre fastgrodde marine arter spyles bort fra anlegget. Utslippene vil ikke ha store konsekvenser i resipienten.

Bunnforholdene vil jevnlig følges opp med prøver i henhold til NS9410 (2016), slik at en vil kunne utføre risikobaserte vurderinger fortløpende slik at organisk materiale ikke akkumuleres i sedimentet over lengre tid.

Utslipp av prioriterte miljøgifter skal reduseres mest mulig og substitusjon for gitte kjemikalier og/eller metoder skal vurderes fortløpende. Utslipp av legemidler vil kun skje dersom legemidlet er rekvirert av autorisert veterinær eller fiskehelsebiolog og benyttet som foreskrevet. Utslipp fra akvakulturanlegget skal ikke føre til at kjemikalier, herunder legemidler over tid akkumuleres i sedimentene i mengder som overstiger miljøkvalitetsstandarder for sediment fastsatt i eller i samsvar med vannforskriften. Viser miljøundersøkelser at slike miljøkvalitetsstandarder overskrides vil bedriften iverksette tiltak for å redusere utslippene.

Fôrlagring, dødfiskhåndtering, spyling, rengjøring samt annen virksomhet ved anlegget og landbasen vil ikke påføre omgivelsene urimelige luktulemper. Anlegget skal utformes og virksomheten drives slik at det ikke medfører nevneverdige støyulemper for omgivelsene. Anlegget skal utformes og virksomheten drives slik at lys benyttet på anlegget eller som kjønnsmodningsregulering, ikke medfører nevneverdige ulempe for omgivelsene.

Bedriften vil, så lang det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper, unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig vil innhold av skadelige stoffer i avfallet begrenses så mye som mulig. All håndtering av avfall (herunder farlig avfall) skal skje i overensstemmelse med gjeldende regler for dette.

Død fisk, avskjær og blodvann vil samles opp og konserveres omgående. Ensilasjetanker vil ha tilstrekkelig kapasitet, og være forsvarlig sikret mot utslipp til miljøet.

d) Risikoulykker og/eller katastrofer

Lokalitetene kommer ikke i konflikt med farled. Det er en del sjøgående trafikk som går i området av mindre båter, og lokaliteten er plassert med hensyn til dette. I tillegg så merkes anlegget med bøyer og lys i henhold til gjeldende regelverk for å unngå påkjørsler og potensielle havari av anleggskonstruksjon. Begrensingsområdet for ferdsel er 20 meter fra anleggets bøyer, mens det er fiskeforbud innenfor 100 meters avstand fra anleggets bøyer.

Bildet viser navigasjonsinstalasjoner i området

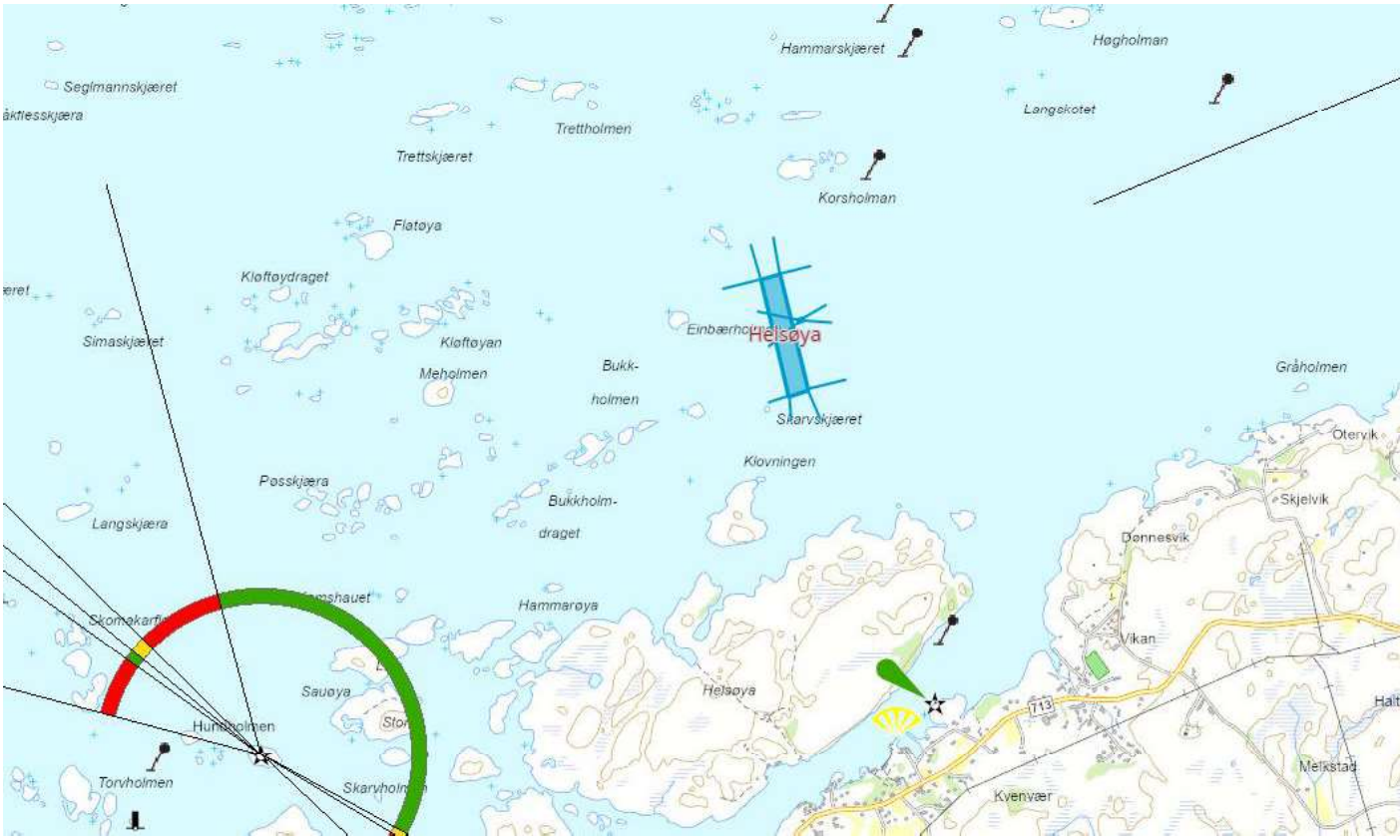

Det er ikke funnet noen områder med risiko for ras eller fare for større bølger som følge av ras og som kan påvirke anlegget direkte.

Anleggssertifisering etter NS9415 (2009) skal sikre at tiltaket er korrekt dimensjonert og sikrer mot fare for rømming og konstruksjonsfeil.

Bedriften vil gjennomføre risikoanalyse av alle faktorer, inkludert miljørisikoanalyse av virksomheten og vurdere resultatene fra disse i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft vil bli kartlagt. Miljørisikoanalysen vil blir dokumentert og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor.

3. Mulig påvirkning eller konflikter med omgivelser

a) Verneområder

Det er ingen verneområder eller utvalgte naturtyper i lokalitetsområdet. Det er heller ingen prioriterte arter i området, og lokalitetene ligger heller ikke i vernet vassdrag eller i en nasjonal laksefjord.

b) Arter, naturtyper og landskap

Det er ikke registrert noen truede naturtyper i området eller verdifulle landskap, kulturminner eller kulturmiljøer (naturbase.no).

Det er ikke registret noen nasjonalt eller regionalt viktige mineralressurser i området, eller områder med stor betydning for samisk utmarksnæring eller reindrift.

Det er ikke registrert områder som er særlig viktige for friluftsliv i selve lokalitetsområdet.

Det er vurdert at tiltaket og tiltaksområdet ikke setter begrensinger på ferdsel, bruk eller skader de nærliggende friluftsområdene i noen betydelig grad.

c) Planbestemmelser

Lokalitetene ligger i et sjøområde som er regulert til akvakultur.

d) Omdisponering av areal

Tiltaket vil ikke medføre omdisponering av areal da det ligger innenfor avsatt areal for FFANF (Ferdsel, fiske, akvakultur, natur, og friluftsområde**).**

e) Økt belastning

Etableringen av lokaliteten vil ikke gi stor belastning i området da produksjonen vil være liten i forhold til en stor lakselokalitet

f) Helsekonsekvenser

Det er vurdert at anlegget, med tilhørende landbase, ikke vi gi vesentlig belastning av luft- eller lysforurensing, støy eller lukt. Anleggene vil være tilknyttet strømnettet og generatorer vil kun benyttes til nødstrøm ved strømbrudd. Håndtering av død fisk, inkludert ensilasje, vil skje i ett lukket system.

g) Vesentlig forurensning eller klimagassutslipp

Utslipp av klimagasser vil være minimale da det ikke benyttes aggregat til daglig drift

h) Naturfare

Etablering av lokaliteten vil ikke gi økt risiko for ulykker, ras, skred eller flom.

4. Konklusjon

Tiltaket er ikke i store konflikter med andre interesser eller til skade for miljøet. Etter vår vurdering er det ikke nødvendig med en konsekvensutredning. Eventuell utslipp vil følges opp i henhold til gjeldende regelverk.

Med Hilsen

Knut Staven

Lokalitetsutvikler